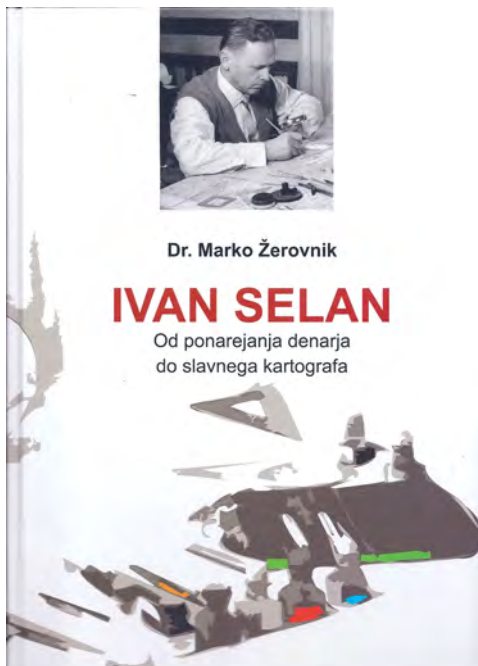

MONOGRAFIJA DR. MARKA ŽEROVNIKA O IVANU SELANU

Dušan Petrovič

Marko Žerovnik: Ivan Selan, od ponarejanja denarja do slavnega kartografa

Občina Komenda, 2012

Trda vezava, 240 strani

ISBN/EAN: 978-961-91498-3-6

V letu 2012, ko smo praznovali petstoletnico rojstva Flamca Gerardusa Mercatorja, enega najpomembnejših svetovnih kartografov, smo Slovenci dobili tudi odlično monografijo o zagotovo najbolj prepoznavnem slovenskem kartografu 20. stoletja – Ivanu Selanu.

Ivan Selan se je rodil leta 1902 v Savljah pri Ljubljani, pri štirinajstih letih pa se je preselil v Suhadole pri Komendi, kjer je živel do smrti leta 1981. Zaradi izjemne nadarjenosti za risanje, ročne spretnosti in tudi bogatega geografskega znanja je pretežno kot samouk dozorel v vrhunskega kartografa, ki pa je vse karte izdeloval v domačem ateljeju. Prva naročila za karte in druge grafične izdelke je dobil že pri šestnajstih letih, pozneje pa je zaradi obilice naročil in dela moral celo opustiti kmetovanje.

Njegova nadarjenost ga je zapeljala tudi v skušnjavo ponarejanja denarja, zaradi česar je bil kazensko »povabljen« na Kraljevi vojaško-geografski inštitut v Beogradu, kjer se je seznanil s

postopki izdelave kart in pridobil različne kartografske podlage. Inovativen je bil tudi na drugih področjih, saj je popravljajl in projektiral kmetijske stroje, sestavljal recepte za prehrano ljudi in živali, bil je tudi župan ter kronist dogajanja v domačem kraju in okolici. Po drugi svetovni vojni sta ga priznana geografa prof. dr. Valter Bohinec in prof. France Planina povabila k sodelovanju pri izdelavi turističnih in predvsem šolskih zemljevidov ter tako usmerjala njegovo delo. Poleg tlorisnih kart je izdeloval panoramske karte in makete. Skupaj je naredil več kot tristo po vsebini, velikosti, merilih in načinih izdelave različnih zemljevidov, skic in maket. Pri tem je razvil svojevrsten slog pisave, ki mu rečemo kar Selanov slog. Njegovi zemljevidi so berljivi, barvno usklajeni in izredno plastično prikazujejo relief. Najbolj prepoznavna dela Ivana Selana so vsekakor njegovi šolski zemljevidi Slovenije in Jugoslavije. Če se namiznega šolskega zemljevida spominjamo predvsem tisti, ko smo obiskovali osnovno šolo od petdesetih do osemdesetih let prejšnjega stoletja, pa so njegovi stenski šolski zemljevidi še danes učni pripomoček v mnogih slovenskih šolah.

Avtor monografije s podnaslovom *Od ponarejanja denarja do slavnega kartografa* je dr. Marko Žerovnik, dedič Selanove kartografske zapuščine. Z Ivanom Selanom in njegovim delom se je srečal že leta 1949 in s presledki sodeloval z njim do njegove smrti, po njej pa dokončal Selanovo zadnjo stensko karto Slovenije. Po njegovi zaslugi in s podporo občine Komenda je od stoletnice rojstva Ivana Selana v Komendi na ogled spominska soba, v kateri so zbrani Selanov kartografski pribor in primerki njegovih kart. V monografiji je avtor podrobno in zanimivo predstavil življenje in delo Ivana Selana. Knjiga vsebuje izseke in primere njegovih kart, predvsem pa mnoge članke in zapise iz dnevnega tiska o Ivanu Selanu. Monografijo je izdala občina Komenda, avtor pa jo je v letošnji jeseni predstavljal na nekaj izredno zanimivih pogovornih večerih.

Slika 1: Avtor monografije dr. Marko Žerovnik pred stensko šolsko karto Ivana Selana.